

R**ZWIJAJ** **BIZNES inteligentnie**

Sprawdź, z jakiego wsparcia może skorzystać Twoja firma

RÓZWIJAJ BIZNES inteligentnie

Sprawdź, z jakiego wsparcia może skorzystać Twoja firma

— Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości • Warszawa 2018 —

Spis treści

	Wprowadzenie	3
	Rozwijaj się inteligentnie	4
	Gdy jesteś start-upem	7
	Zainwestuj w innowacje	12
	Chroń swoją własność	16
	Skorzystaj z proinnowacyjnych usług	20
	Przekraczaj granice	32
	PARP w POIR – synteza	38
	Harmonogram naborów na 2018 r.	39
	Mapa Pomocy Regionalnej dla Polski	40
	Zanim sięgniesz po dofinansowanie	41
	Wskazówki dla przedsiębiorców	42
	Słowniczek	49
	Dokąd po informacje	52

Wprowadzenie

Witamy na stronach publikacji poświęconej Programowi Operacyjnemu Inteligentny Rozwój (POIR). Ta niewielka broszura zawiera usystematyzowane informacje na temat wybranych działań Programu. Będzie dla Ciebie przewodnikiem, źródłem wiedzy i inspiracji. Chcemy, żebyś w pełni skorzystał z ogromnych możliwości, jakie daje POIR.

Broszura koncentruje się na zadaniach realizowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. PARP jest Instytucją Pośredniczącą POIR w zakresie wsparcia innowacyjności i konkurencyjności mikro-, małych oraz średnich przedsiębiorstw.

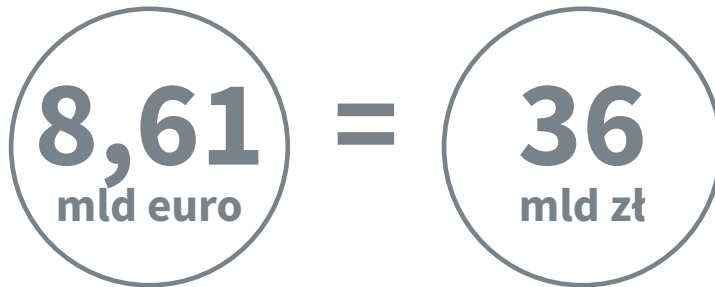
Publikacja adresowana jest do wszystkich zainteresowanych prowadzeniem innowacyjnego biznesu, wdrażaniem nowatorskich rozwiązań, podejmowaniem rynkowych wyzwań. Liczymy, że zawarte tutaj informacje pomogą szczególnie mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom. Tworzycie siłę polskiej gospodarki, dlatego chcemy Was wspierać przez całą drogę – od pomysłu do rynku!

Rozwijaj się inteligentnie

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój jest największym w Unii Europejskiej krajowym programem finansującym badania, rozwój i innowacje. To wyjątkowe przedsięwzięcie, w którym możesz uczestniczyć. Program został stworzony z myślą o wszystkich, którzy chcą rozwijać się inteligentnie i dynamicznie, przekraczać granice wyobraźni oraz te geograficzne, budować nowoczesną gospodarkę i burzyć ograniczenia.

Budżet POIR

POIR jest programem kompleksowym – wspiera innowacyjną przedsiębiorczość na wszystkich etapach: od idei, poprzez badania i rozwój, aż do wprowadzenia innowacji na rynek. Dzięki temu wywiera realny pozytywny wpływ na naszą gospodarkę, życie, codzienność.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój powiązany jest z Krajowymi Inteligentnymi Specjalizacjami. To wybrane, najbardziej perspektywiczne i posiadające największy potencjał innowacyjności oraz konkurencyjności branże polskiej gospodarki. Projekty i działania, które chcesz sfinansować w ramach Inteligentnego Rozwoju, powinny wpisywać się w system Krajowych Inteligentnych Specjalizacji.

POIR dzieli się na pięć osi priorytetowych:

- oś I Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa
- oś II Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I
- oś III Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach
- oś IV Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego
- oś V Pomoc techniczna

PARP uczestniczy w programie Inteligentny Rozwój jako Instytucja Pośrednicząca odpowiedzialna za realizację wybranych instrumentów w ramach II i III osi priorytetowej, skierowanych na wsparcie firm z sektora MŚP.

Budżet PARP na działania POIR

1,95
mld euro

Aktywność PARP koncentruje się na pięciu obszarach wsparcia:

- rynek start-upowy
- inwestycje w innowacje
- design
- usługi dla przedsiębiorstw
- internacjonalizacja

W każdym z tych obszarów PARP wspiera mikro-, małych i średnich przedsiębiorców konkretnymi działaniami, które dynamizują ich rozwój, podnoszą potencjał innowacyjności i konkurencyjności, umożliwiają podjęcie współpracy z jednostkami naukowymi i instytucjami otoczenia biznesu.

Rynek start-upowy

- Programy akceleracyjne
- inno_LAB – Poland Prize

Usługi dla przedsiębiorstw

- Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP
- Bony na innowacje dla MŚP
- inno_LAB – Granty na Seal of Excellence

Inwestycje w innowacje

- Badania na rynek

Internacjonalizacja

- Umiędzynarodowienie Krajowych Kłastrów Kluczowych
- Wsparcie MŚP w promocji marek produktowych Go to Brand

Design

- Ochrona własności przemysłowej
- Design dla przedsiębiorców

Planowane efekty POIR:

ponad 12 tys.

firm dostanie wsparcie na prace B+R i wdrażanie innowacji

co najmniej 20,5 tys.

nowych **miejsc** pracy

4,4 mld euro

własnych środków na działalność innowacyjną uruchomią firmy biorące udział w Programie

Gdy jesteś start-upem

Masz oryginalny pomysł na biznes, dopracowujesz jego szczegóły, rozpoczynasz działalność gospodarczą, jednym słowem – startujesz. Każdy start-up dochodzi do momentu, w którym sam zapał, kreatywność i wiara w sukces nie wystarczają. Mówiąc wprost, potrzebne są pieniądze. Dzięki środkom z POIR łatwiej zrobisz kolejny krok.

Fazy rozwoju innowacyjnego biznesu:

Seed – faza początkowa, polegająca na konceptualizacji, sporządzeniu biznesplanu, działaniach przygotowawczych.

Start-up – firma funkcjonuje na rynku od niedawna i działa na niewielką skalę.

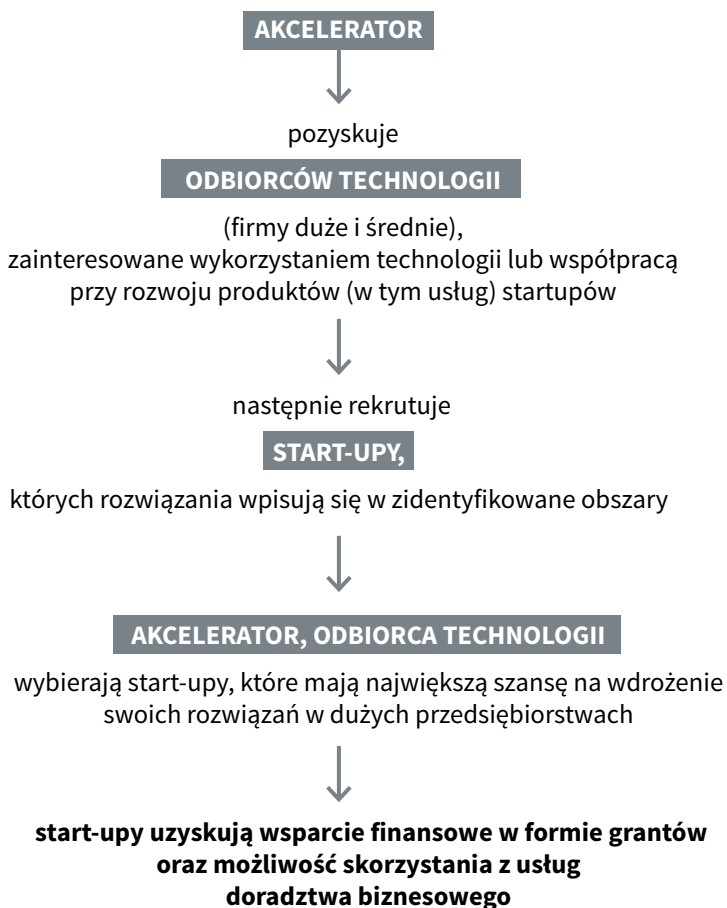
Wczesny rozwój – firma działa co najmniej rok, ma zweryfikowany rynkowo produkt, planuje rozbudowanie wewnętrznych struktur.

Wzrost i ekspansja – firma ma ugruntowaną pozycję rynkową, planuje rozwój i poszerzanie rynku/działalności.

Działanie 2.5 Programy Akceleracyjne

Posiadasz doświadczenie w rozwoju start-upów?
Potrafisz zarządzać programem grantowym? Dysponujesz kontaktami z liderami rynku stawiającymi na rozwój technologiczny?
Współpracujesz z osobami z doświadczeniem w pracy ze start-upami?
Pomóż start-upom nawiązać współpracę ze średnimi i dużymi przedsiębiorstwami – odbiorcami technologii start-upów.
Rozpocznij akcelerację!

Korzyści dla start-upów:

- dzięki współpracy ze średnimi i dużymi firmami start-upy otrzymają unikalną wiedzę, która pomoże w biznesowym wykorzystaniu ich rozwiązań i da realną szansę na zwiększenie skali działalności
- korzystanie z usług doradztwa biznesowego
- dostęp do finansowania pozwalającego na urynkowienie – wdrożenie w dużej firmie wypracowanych rozwiązań
- możliwość wypracowania rozwiązań odpowiadających na potrzeby dużego klienta biznesowego

Na co otrzymasz wsparcie:

- granty dla startupów (do 100%)
- usługi wspierające rozwój startupów (do 100%)
- koszty realizacji programu akcelerycyjnego (do 50% przy założeniu, że nie przekraczają one 20% dofinansowania)

Przydatny link:

<http://poir.parp.gov.pl/programy-akcelerycyjne/programy-akcelerycyjne>

Poddziałanie 2.4.1 Centrum analiz i pilotaży nowych instrumentów inno_LAB – Poland Prize

Pilotażowy program Poland Prize ma zachęcić innowacyjne start-upy do przeniesienia się do Polski i tworzenia tu swoich produktów i usług. Przedsiębiorcy mogą liczyć na pomoc w przygotowaniu się do prowadzenia swojej działalności w naszym kraju. Otrzymają również grant na rozwój firmy. Wsparcie będzie udzielane za pośrednictwem operatorów, którzy przeprowadzą rekrutację przedsiębiorców do pilotażu. Poland Prize jest elementem programu Start in Poland.

Pierwszym etapem pilotażu jest wybór operatorów działających na rzecz start-upów, posiadających doświadczenie w inkubacji lub akceleracji start-upów zagranicznych. Każdy z nich będzie dysponował budżetem do 5 mln zł.

Kto może zostać operatorem:

- podmioty posiadające doświadczenie w realizacji programów wspierających rozwój start-upów

Wybrane wymagania wobec operatorów:

- prowadzenie działalności na rzecz start-upów przez co najmniej 3 lata poprzedzające ogłoszenie konkursu
- możliwość sfinansowania co najmniej 20% kosztów operacyjnych związanych z realizacją projektu
- posiadanie doświadczenia w inkubacji, akceleracji start-upów zagranicznych

Korzyści dla zagranicznych start-upów:

- pomoc w podjęciu decyzji o przyjeździe i alokacji biznesu w Polsce oraz wsparcie w osiedleniu się i rozpoczęciu działalności gospodarczej
- wsparcie z w rozwoju biznesu i włączeniu się w polski ekosystem start-upowy
- grant na rozwój przedsięwzięcia w Polsce
- dedykowana ścieżka wizowa

Wsparcie operatora będzie przekazywane poprzez oferowanie start-upom dedykowanych programów opartych m.in. na pomocy w rozpoczęciu lub przeniesieniu działalności do Polski, wsparciu finansowym, doradczym i mentorskim, a także działaniach networkingowych kojarzących wsparte start-upy z potencjalnymi inwestorami, partnerami lub klientami.

Na co otrzymasz wsparcie:

- Grantobiorca (operator) – na pokrycie kosztów związanych z poszukiwaniem i rekrutacją osób chętnych do założenia firmy w Polsce, pomoc start-upom w osiedleniu się i rozpoczęciu działalności gospodarczej, działania informacyjno-promocyjne
- Beneficjenci ostateczni (start-upy) – mentoring, doradztwo księgowo-prawne, specjalistyczne doradztwo technologiczne, grant na rozwój przedsięwzięcia biznesowego i wynagrodzenia dla osób zaangażowanych w realizację przedsięwzięcia

Budżet przewidziany w ramach pilotażu wynosi 15 mln zł. Start-upy mogą otrzymać od operatora grant w wysokości 200 tys. zł, a także pakiet usług o wartości do 50 tys. zł.

Przydatny link:

<https://poir.parp.gov.pl/PolandPrize>

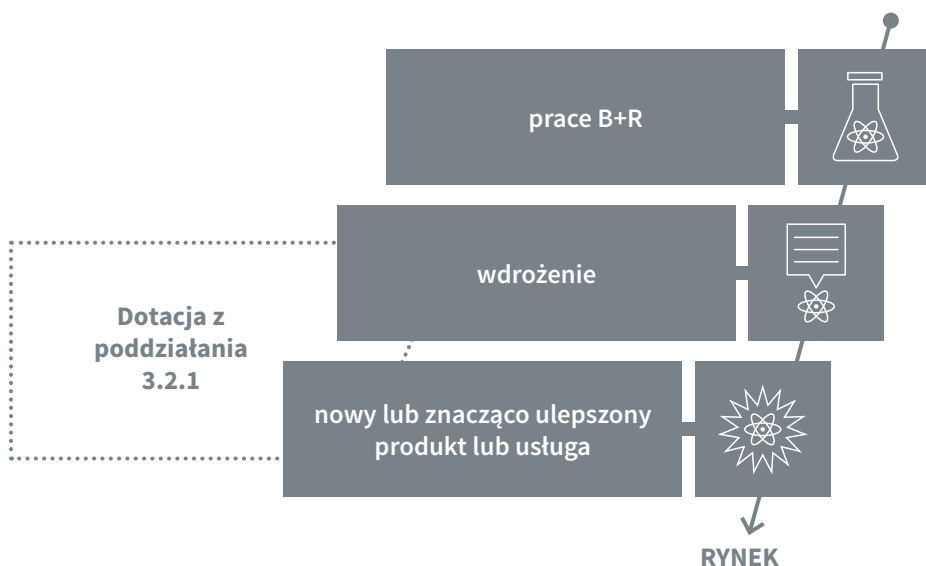
Zainwestuj w innowacje

Czy zastanawiałeś się, czego poszukują Twoi klienci? Odpowiedź jest prosta i pewnie ją znasz – czegoś atrakcyjnego, modnego, unikatowego, zaskakującego. Jednym słowem – innowacji. Inwestując w innowacje, wyprzedzasz konkurencję, bo docierasz tam, gdzie nie ma jeszcze nikogo. A ponieważ to trudna droga, przyda Ci się wsparcie. Dostaniesz je w ramach POIR.

Nie myl innowacji z wynalazkiem, odkryciem naukowym, oryginalnym pomysłem. Innowacja to coś, co zostało wdrożone do produkcji i sprzedaży, stało się wyrobem (materialnym lub niematerialnym) dostępnym na rynku. Innowacja ma wymiar praktyczny, rynkowy i użytkowy.

Poddziałanie 3.2.1 Badania na rynek

Żeby stworzyć innowację, musisz przeprowadzić lub zlecić prace badawczo-rozwojowe (B+R) lub zakupić wyniki prac B+R. Ich efektem musi być wprowadzenie na rynek nowych bądź znacząco ulepszonych produktów (towarów, usług). W skrócie – od pomysłu do rynku. Środki z poddziałania 3.2.1 pomogą Ci przejść tę drogę.

Skorzystaj z poddziałania 3.2.1, aby wdrożyć wyniki prac B+R i wprowadzić na rynek innowacyjny produkt.

Do otrzymania dofinansowania nie wystarczy, że prowadzisz lub zlecasz prace B+R albo kupujesz wyniki prac B+R.

Innowacyjny produkt to nowy lub znacząco ulepszony wyrób czy usługa. Ulepszenie może dotyczyć charakterystyk technicznych, komponentów, materiałów, wbudowanego oprogramowania oraz innych cech funkcjonalnych produktu. Bardzo ważne jest jednak, aby w wyniku znaczącego ulepszenia produkt posiadał całkiem nowe cechy lub funkcje, których wcześniej nie miał. Jednocześnie muszą one wynikać z przeprowadzonych wcześniej prac badawczo-rozwojowych.

Ważne – dofinansowanie otrzymasz na projekt o poziomie innowacyjności produktowej minimum na skalę kraju.

Innowacyjność produktu jest kryterium rozstrzygającym. Oznacza to, że w przypadku uzyskania jednakowej łącznej liczby punktów wsparcie w pierwszej kolejności otrzyma projekt, który będzie cechował się większą innowacyjnością.

Koszty kwalifikowalne w projekcie możesz podzielić na trzy kategorie: wydatki inwestycyjne, wydatki na prace B+R, wydatki na usługi doradcze.

Koszty kwalifikowalne w projekcie

wydatki inwestycyjne	prace B+R	usługi doradcze
<ul style="list-style-type: none">▪ nabycie lub wytworzenie środków trwałych▪ nabycie lub leasing nieruchomości▪ nabycie robót i materiałów budowlanych▪ nabycie wartości niematerialnych lub prawnych	<ul style="list-style-type: none">▪ koszty badań wykonywanych na podstawie umowy, wiedzy i patentów▪ zakup materiałów, środków eksploatacyjnych oraz podobnych produktów związanych bezpośrednio z realizacją projektu▪ wynagrodzenia osób związanych z projektem	<ul style="list-style-type: none">▪ koszty usług doradczych świadczonych przez doradców zewnętrznych▪ usługi doradcze nie mogą mieć charakteru ciągłego ani okresowego, nie mogą być też związane z bieżącą działalnością MŚP, w szczególności w zakresie doradztwa podatkowego, stałej obsługi prawnej lub reklamy

Kto może zostać wnioskodawcą:

- mikro-, mali i średni przedsiębiorcy

Wybrane wymagania wobec wnioskodawców:

- zamknięty co najmniej jeden rok obrotowy trwający przynajmniej 12 miesięcy
- przychody w przynajmniej 1 zamkniętym roku obrotowym (trwającym przynajmniej 12 miesięcy) na poziomie co najmniej 1 mln zł (średnia firma) lub 600 tys. zł (mikro- i mała firma) w okresie 3 lat przed złożeniem wniosku

minimalna: 5 mln zł
maksymalna: 50 mln euro

to **wartość** kosztów kwalifikowalnych projektu, w tym maksymalnie **1 mln zł** na eksperymentalne prace rozwojowe i **1 mln zł** na usługi doradcze

20 mln zł

wynosi maksymalna kwota dofinansowania, w tym:

- **do 450 tys. zł** na prace badawcze
- **do 500 tys. zł** na doradztwo

Intensywność dofinansowania:

- część badawcza – **do 45%** dla mikro- i małego przedsiębiorcy, **do 35%** dla średniego przedsiębiorcy
- część doradcza – **do 50%**
- część inwestycyjna – zgodnie z mapą pomocy regionalnej (zob. s. 40)

Tryb wyboru projektów – konkursowy

W ramach poddziałania 3.2.1 Badania na rynek ogłaszane są dwa oddzielne konkursy. Jeden z nich przeznaczony dla wszystkich przedsiębiorców, spełniających kryteria udziału w konkursie, niezależnie od lokalizacji projektu. Drugi zaś dla firm realizujących projekty w średnich miastach. Taka forma konkursu ma zachęcić przedsiębiorców do lokowania innowacyjnych przedsięwzięć na obszarze miast tracących funkcje społeczne.

Przydatny link:

<https://poir.parp.gov.pl/badania-na-rynek>

Chroń swoją własność

Masz innowacyjny produkt – wyrób, usługę lub technologię, ale nie chronisz swojej własności? To błąd! Zabezpiecz swoje prawa, zwłaszcza jeśli planujesz eksport. Ochrona praw własności przemysłowej przyniesie Ci wiele korzyści – zabezpieczysz się przed korzystaniem z Twoich rozwiązań bez Twojej wiedzy, wzmocnisz swoją pozycję konkurencyjną, uzyskasz nowe możliwości pozyskania kapitału, otrzymasz szansę na dochodzenie roszczeń za naruszenia praw do Twojej własności.

Poddziałanie 2.3.4 Ochrona własności przemysłowej

Skorzystaj z poddziałania 2.3.4 Ochrona własności przemysłowej, aby uzyskać wyłączone prawo do korzystania ze swojego rozwiązania. Ochrona własności przemysłowej pozwoli Ci w pełni korzystać z efektów własnej innowacyjności.

Na co dostaniesz wsparcie:

- uzyskanie prawa ochrony własności przemysłowej (tj. patentów, praw ochronnych na wzory użytkowe oraz praw z rejestracji wzorów przemysłowych) z możliwością wsparcia przygotowania procesu komercjalizacji przedmiotu zgłoszenia poprzez zakup usługi doradczej
- realizację ochrony własności przemysłowej – działania związane z obroną posiadanych praw w postępowaniu dotyczącym unieważnienia lub stwierdzenia wygaśnięcia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy bądź prawa z rejestracji

Dofinansowanie dostaniesz na projekt, którego celem jest zabezpieczenie Twojej innowacji na wybranych przez Ciebie rynkach zagranicznych.

Posiadanie chronionej prawnie własności przemysłowej to prestiż, renoma, ale i konkretne zyski. Produkt możesz udostępnić innym poprzez udzielenie licencji, koncesji, zezwoleń lub sprzedaż.

Prawo własności przemysłowej daje różnorodne narzędzia ochrony. W ramach poddziałania 2.3.4 dostaniesz wsparcie na uzyskanie ochrony swojego wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego. Zastanów się, która forma ochrony najlepiej sprawdzi się w Twoim przypadku. Weź pod uwagę charakter i skalę własnej działalności, specyfikę firmy i swoje potrzeby biznesowe.

Rodzaje własności przemysłowej i formy jej ochrony

Kategoria własności przemysłowej	Definicja	Forma ochrony	Okres ochrony (liczony od daty dokonania zgłoszenia w UP RP)
Wynalazek	Nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, posiadające poziom wynalazczy i nadające się do przemysłowego zastosowania	patent	20 lat
Wzór użytkowy	Nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci	prawo ochronne	10 lat
Wzór przemysłowy	Nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego części, nadana mu w szczególności przez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, strukturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację	prawo z rejestracji	25 lat

Kto może zostać wnioskodawcą:

- mikro-, mali i średni przedsiębiorcy

minimalna: 10 tys. zł
maksymalna: 1 mln zł

to **wartość** kosztów
kwalifikowalnych projektu

do 50%

wartości kosztów kwalifikowalnych wynosi
poziom dofinansowania

Tryb wyboru projektów – konkursowy

Przydatne linki:

<https://poir.parp.gov.pl/ochrona-wlasnosci>

http://www.uprp.pl/uprp/_gAllery/25/23/25233/wynalazki.pdf

http://www.uprp.pl/uprp/_gAllery/25/31/25311/wzory_przemyslowe.pdf

<https://www.biznes.gov.pl/opisy-procedur/-/proc/597-patent-na-wynalazek>

Poddziałanie 2.3.5 Design dla przedsiębiorców

Posiadanie własnego, kojarzonego przez klientów produktu lub designu to niewątpliwy atut przedsiębiorstwa. Żeby nie pozostawać w tyle za konkurencją zwracaj uwagę na to, czego oczekują klienci od Twojego produktu i reaguj wprowadzając zmiany. Dzięki procesom wzorniczym opracujesz oryginalny design i zoptymalizujesz koszty produkcji. Bądź na bieżąco z trendami i wyróżniaj się w swojej branży! Jeśli prowadzisz mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo, możesz uzyskać wsparcie finansowe na profesjonalną pomoc projektanta, który sprawdzi potencjał wzorniczy Twojej firmy. Zaproponuje

też i opracuje funkcjonalne rozwiązania produktowe wraz z optymalną technologią ich wytworzenia. Program przewiduje także dofinansowanie inwestycji, które umożliwią wprowadzenie produktów na rynek.

Maksymalne dofinansowanie to 1,125 mln zł!

Przydatny link:

<http://poir.parp.gov.pl/design-dla-przedsiębiorców/design-dla-przedsiębiorców>

Skorzystaj z proinnowacyjnych usług

Innowacje nie powstają w próżni. Potrzebują sprzyjającego otoczenia, ponieważ ich tworzenie to gra zespołowa. Ty jesteś rozgrywającym – jako przedsiębiorca masz pomysł na interesujący produkt, usługę, technologię. Rozejrzyj się więc za pomocnikami, obrońcami, a może nawet trenerem. Znajdziesz ich w swoim otoczeniu, a dokładnie w instytucjach otoczenia biznesu (IOB).

Polski system instytucji otoczenia biznesu tworzy rozwiniętą i różnorodną sieć wsparcia dla Twojej firmy. To przede wszystkim ośrodki przedsiębiorczości, ośrodki innowacji i instytucje finansowe.

POIR zapewni Ci dostęp do usług wspierających rozwój innowacyjnej działalności. Masz do wyboru kilka narzędzi:

- poddziałanie 2.3.1 Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP
- poddziałanie 2.3.2 Bony na innowacje dla MŚP
- poddziałanie 2.4.1 Centrum analiz i pilotażu nowych instrumentów – inno_LAB – Granty na Seal of Excellence

Poddziałanie 2.3.1 Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP

Opracowanie i wdrożenie innowacji to trudne wyzwanie, zwłaszcza gdy robisz to po raz pierwszy. Nie musisz mierzyć się z tym sam. Pomocą służą ośrodki innowacji, takie jak centra transferu technologii, inkubatory technologiczne lub parki technologiczne i naukowe. Wybierz jeden z takich, które uzyskały akredytację. Obecnie procedurę

akredytacji prowadzi Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii. Sprawdź, czy Twoje przedsięwzięcie wpisuje się w Krajowe Inteligentne Specjalizacje. Jeśli tak, zapoznaj się z regulaminem ogłoszonego konkursu (jego datę znajdziesz na stronie PARP lub poir.gov.pl) i złóż wniosek o dofinansowanie w ramach poddziałania 2.3.1.

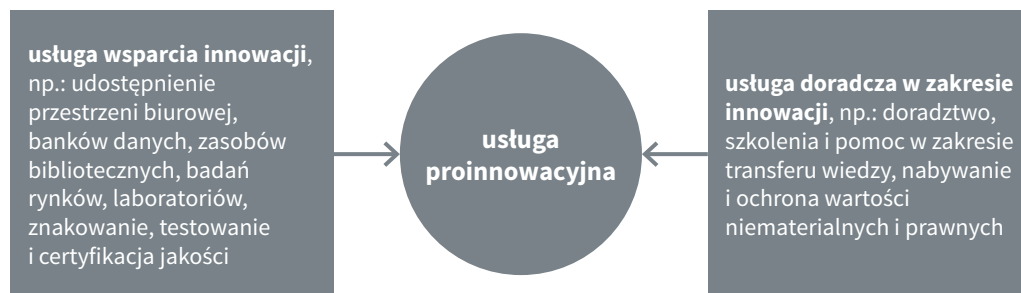
Wsparcie otrzymasz na rozwój i wdrożenie innowacji procesowej lub produktowej o charakterze technologicznym.

Innowacje w poddziałaniu 2.3.1

Innowacja produktowa (technologiczna)	Innowacja procesowa
nowy lub znacząco ulepszony wyrób bądź usługa	nowa lub znacząco ulepszona metoda produkcji bądź dostawy
ulepszenie może dotyczyć właściwości technicznych, komponentów, materiałów, wbudowanego oprogramowania lub innych cech funkcjonalnych	ulepszenie może dotyczyć zmiany w zakresie stosowanych technologii, urządzeń, programowania

Usługa proinnowacyjna pomoże Ci rozwinąć i wdrożyć nowatorski pomysł. Składa się ona z dwóch rodzajów pomocy: usługi wsparcia innowacji i usługi doradczej w zakresie innowacji.

Usługa proinnowacyjna w poddziałaniu 2.3.1

W ramach projektu możesz dofinansować koszty realizacji inwestycji (w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne) związane z wdrożeniem innowacji technologicznej.

Wykorzystaj potencjał doradczy ośrodków innowacji i zdobądź do 350 tys. zł na usługi i do 700 tys. zł na inwestycje.

Pamiętaj, że dofinansowanie otrzymasz jedynie na usługi świadczone przez akredytowane ośrodki innowacji. Obecnie w całym kraju akredytację posiada kilkadziesiąt instytucji otoczenia biznesu. To grono systematycznie się powiększa, ponieważ nabór wniosków o akredytację odbywa się w trybie ciągłym.

Doradztwo i wsparcie ośrodka innowacji nie może być tylko teoretyczne – musi mieć wymiar praktyczny. Wdrożenie innowacji oznacza, że Twój nowy bądź ulepszony produkt trafi na rynek (innowacja produktowa) albo że nowe lub udoskonalone procesy są faktycznie wykorzystywane w działalności Twojej firmy (innowacja procesowa).

Kto może zostać wnioskodawcą:

- mikro-, mali i średni przedsiębiorcy

Wartość kosztów kwalifikowalnych projektu:

minimalna: 50 tys. zł

dla **usług proinnowacyjnych**

maksymalna: 500 tys. zł

dla **usług proinnowacyjnych**

maksymalna: do 1 mln zł

dla **inwestycji**

Poziom dofinansowania:

- dla usług doradczych w zakresie innowacji oraz usług wsparcia innowacji wynosi:
 - **do 70%** wartości kosztów kwalifikowalnych projektu dla przedsiębiorców, których całkowita kwota pomocy na te usługi nie przekracza 200 tys. euro dla jednego przedsiębiorcy w dowolnym trzyletnim okresie
 - **do 50%** wartości kosztów kwalifikowalnych projektu dla pozostałych przedsiębiorców
- dla inwestycji jest zgodny z mapą pomocy regionalnej (zob. s. 40)

Tryb wyboru projektów – konkursowy

Przydatne linki:

<https://poir.parp.gov.pl/proinnowacyjne-uslugi>

Poddziałanie 2.3.2 Bony na innowacje dla MŚP

Prowadząc firmę, codziennie szukasz nowych klientów, kontrahentów handlowych, biznesowych partnerów czy inwestorów. Dlaczego w tym gronie nie ma naukowców? Przecież najlepsze innowacje tworzą się na styku biznesu i nauki, praktyki i teorii, przedsiębiorczości i wiedzy. Weź bon na innowacje i rozpocznij współpracę z jednostką naukową, która opracuje nowy lub znacząco ulepszony wyrób, usługę, technologię bądź nowy projekt wzorniczy.

I etap – komponent usługowy

Z poddziałania 2.3.2 dofinansujesz zakup usługi od: uczelni, jednostki naukowej Polskiej Akademii Nauk, instytutu badawczego, międzynarodowego instytutu naukowego, Polskiej Akademii Umiejętności, spółki celowej uczelni, centrum transferu technologii uczelni, przedsiębiorcy posiadającego status centrum badawczo-rozwojowego, laboratorium posiadającego akredytację Polskiego Centrum Akredytacji lub notyfikowanego laboratorium.

Bon na innowacje to prosty i logiczny mechanizm wsparcia. Ty masz pomysł biznesowy na innowację, a jednostka naukowa wiedzę i zasoby techniczne niezbędne do opracowania szczegółów rozwiązania. Połączcie więc siły!

Mechanizm działania bonu na innowacje

Opracowanie nowego lub znacząco ulepszanego wyrobu, usługi, technologii, projektu wzorniczego powinno stanowić innowację produktową co najmniej na poziomie przedsiębiorstwa. Oznacza to, że innowacja, która powstała w wyniku prac zleconych przez Ciebie jednostce naukowej, musi odróżniać się od Twoich dotychczasowych produktów o podobnej funkcji podstawowej pod względem jakościowym i/lub ilościowym. Podobnie jest z innowacją procesową – jeżeli zleciłeś uczelni opracowanie technologii lub nowego sposobu świadczenia usługi, musi z nimi wiązać się istotna zmiana w obrębie tego procesu (np. wzrost jakości usługi, obniżka kosztów usługi).

Kontaktując się i współpracując ze światem nauki, wiele zyskasz. Przede wszystkim dostęp do eksperckiej, głębokiej i aktualnej wiedzy naukowej, ale także nowoczesne zaplecze techniczne. Polskie uczelnie w ciągu ostatnich lat przeszły technologiczną rewolucję – posiadają zaawansowane laboratoria, urządzenia pomiarowe najnowszych generacji, aparaturę doświadczalną, prototypownie itp. Skorzystaj z tego potencjału. Kapitał intelektualny polskich uczelni i wysokiej jakości infrastruktura mogą działać na rzecz Twojej firmy.

Na co otrzymasz wsparcie:

- zakup od jednostki naukowej usługi polegającej na opracowaniu nowego lub znacząco ulepszanego wyrobu, usługi, technologii bądź nowego projektu wzorniczego

Kto może zostać wnioskodawcą:

- mikro-, mali i średni przedsiębiorcy

minimalna: 60 tys. zł
maksymalna: 400 tys. zł

to **wartość** kosztów
kwalifikowalnych projektu

nawet 340 tys. zł

to wartość dofinansowania

Poziom dofinansowania:

- do 85% wartości kosztów kwalifikowalnych projektu dla mikro-, małego lub średniego przedsiębiorcy

Tryb wyboru projektów – konkursowy**Przydatny link:**

<https://poir.parp.gov.pl/bony-na-innowacje>

II etap – komponent inwestycyjny

Chciałbyś wdrożyć swój pomysł na innowację technologiczną (produktową lub procesową) opracowaną przez jednostkę naukową? Weź udział w II etapie poddziałania 2.3.2. Środki możesz wykorzystać na zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do uruchomienia produkcji, a także na zakup wartości niematerialnych i prawnych.

Kto może zostać wnioskodawcą:

- mikro-, mali i średni przedsiębiorcy, którzy zakończyli I etap (komponent usługowy) i mają zaakceptowany wniosek o płatność końcową

Wybrane wymagania wobec wnioskodawców:

- innowacja produktowa – należy wykazać, że produkt zaspokoi zapotrzebowanie konsumentów i będzie konkurencyjny względem innych, podobnych produktów oferowanych na rynku
- innowacja procesowa – należy wykazać pozytywny wpływ rezultatu projektu na cykl produkcyjny, proces technologiczny w przedsiębiorstwie oraz innych potencjalnych jej użytkowników lub znaczące podniesienie jakości świadczonych usług lub produkowanych wyrobów

do 800 tys. zł to **wartość** kosztów kwalifikowalnych projektu

nawet 560 tys. zł to wartość dofinansowania

Poziom dofinansowania:

- do **70%** wartości kosztów kwalifikowalnych projektu dla mikro-, małego lub średniego przedsiębiorcy
- dla inwestycji początkowej jest zgodny z mapą pomocy regionalnej (zob. s. 40)

Tryb wyboru projektów – konkursowy

Przydatny link:

<https://poir.parp.gov.pl/bony-na-innowacje>

Poddziałanie 2.4.1 Centrum analiz i pilotażu nowych instrumentów – inno_LAB – Granty na Seal of Excellence

W 2018 r. planowany jest drugi nabór w ramach pilotażu Granty dla „Seal of excellence”. Mogą w nim wziąć udział mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, posiadające certyfikat Seal of Excellence (tzw. „pieczęć doskonałości”) uzyskany w Fazie 1 Instrumentu MŚP w programie Horyzont 2020.

Na co otrzymasz wsparcie:

- szacowanie ryzyka
- badanie rynku
- badanie użytkowników
- zarządzanie własnością intelektualną
- opracowanie strategii innowacji
- poszukiwanie partnerów

Wynikiem zaplanowanych działań jest powstanie studium wykonalności, zawierające strategiczny biznes plan i wyznaczający kolejne kroki (techniczne, organizacyjne, finansowe, prawne) na drodze do wdrożenia projektu innowacyjnego.

Maksymalna kwota grantu przyznawana przedsiębiorcy na przygotowanie studium wykonalności wynosi:

- **210 tys. zł** dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców (70% kwoty kosztów kwalifikowanych) – w przypadku wyboru przez przedsiębiorcę pomocy *de minimis*
- **210 tys. zł** dla mikro- i małych przedsiębiorców (70% kwoty kosztów kwalifikowanych) – w przypadku wyboru przez przedsiębiorcę pomocy publicznej
- **180 tys. zł** dla średnich przedsiębiorców (60% kwoty kosztów kwalifikowanych) – w przypadku wyboru przez przedsiębiorcę pomocy publicznej.

3,78 mln zł to kwota przeznaczona na pilotaż

Przydatne linki:

<https://poir.parp.gov.pl/SealofExcellence>

http://www.kpk.gov.pl/?page_id=59

Przekraczaj granice

Wejście na rynki zagraniczne ze swoimi produktami i usługami otwiera nowe możliwości i pozwala zwiększyć zyski, jednak stanowi również poważne wyzwanie, przede wszystkim finansowe, organizacyjne i marketingowe. POIR ułatwi Ci światową ekspansję.

Warunkiem skutecznego eksportu i zaistnienia na rynku międzynarodowym jest dobrze ukierunkowany marketing oraz branding. Środki z POIR służą promocji marek poszczególnych firm, ale także ogólnej Marki Polskiej Gospodarki.

Wsparcie w przekraczaniu granic i zdobywaniu zagranicznych rynków otrzymasz w ramach:

- poddziałania 2.3.3 Umiejdzynarodowienie Krajowych Kłastrów Kluczowych
- poddziałania 3.3.3 Wsparcie MŚP w promocji marek produktowych Go to Brand

Poddziałanie 2.3.3 Umiejdzynarodowienie Krajowych Kłastrów Kluczowych

Klastry są jedną z najlepszych formuł dla realizacji idei inteligentnego rozwoju gospodarczego. W XXI wieku źródłem postępu technologicznego, innowacyjnych rozwiązań i tym samym zysków jest współpraca. Klastry umożliwiają przedsiębiorcom realizowanie dużych projektów w oparciu o kooperację, łączenie swoich zasobów, wspólne ofertowanie itd. To prosta matematyka – zsumowanie potencjałów wielu firm mnoży korzyści zarówno dla nich, jak i otoczenia.

W Polsce działa ponad 130 klastrów, wśród nich jest kilka o szczególnym znaczeniu. To Krajowe Klastry Kluczowe – organizacje o istotnym znaczeniu dla całej gospodarki, wysokiej konkurencyjności międzynarodowej i dużym potencjale innowacyjności.

Jeżeli jesteś członkiem klastra, sprawdź, czy ma on status Krajowego Klastra Kluczowego. To niezbędny warunek, aby otrzymać wsparcie w ramach poddziałania 2.3.3.

Status Krajowego Klastra Kluczowego przyznaje w procedurze konkursowej Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii. Obecnie posiada go 16 organizacji.

Krajowe Klastry Kluczowe: Klaster Dolina Lotnicza, Polski Klaster Aluminium, Mazowiecki Klaster ICT, Klaster Interizon, Wschodni Klaster Budowlany, Klaster Obróbki Metali, Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”, Klaster Lifescience Kraków, MedSilesie – Śląska Sieć Wyrobów Medycznych, Śląski Klaster Lotniczy, NutriBiomed Klaster, Wschodni Klaster ICT, Klaster Gospodarki Odpadowej i Recyklingu, Klaster Zrównoważona Infrastruktura, Klaster Logistyczno-Transportowy Północ-Południe, Bydgoski Klaster Przemysłowy.

Krajowe Klastry Kluczowe z uwagi na swój wysoki potencjał innowacyjności i konkurencyjności mają największe szanse na odniesienie międzynarodowego sukcesu, dlatego poddziałanie 2.3.3 jest przeznaczone dla nich. Do złożenia wniosku o wsparcie uprawniony jest koordynator klastra, ale ostatecznie zyskują wszystkie podmioty tworzące powiązanie.

Na co otrzymasz wsparcie:

- działania związane z wprowadzaniem na rynki zagraniczne oferty/produktów klastra i/lub jego członków (ze szczególnym uwzględnieniem produktów zaawansowanych technologicznie)

- działania związane z aktywizacją członków klastra w obszarze internacjonalizacji
- tworzenie sieci kontaktów i wymianę wiedzy z partnerami zagranicznymi
- współpracę międzynarodową
- zwiększenie aktywności klastra na rynkach międzynarodowych

Kto może zostać wnioskodawcą:

- koordynatorzy Krajowych Klastrow Kluczowych

minimalna: 500 tys. zł
maksymalna: 10 mln zł

to **wartość** kosztów kwalifikowalnych projektu

od 50% do 85%

wartości kosztów kwalifikowalnych wynosi poziom dofinansowania

Tryb wyboru projektów – konkursowy

Przydatne linki:

<https://poir.parp.gov.pl/umiedzynarodowienie-klastrow>

<http://www.mpit.gov.pl/strony/zadania/wsparcie-przedsiębiorczosci/innowacyjnosc/krajowe-klastry-kluczowe/>

http://www.pi.gov.pl/klastry/chapter_95922.asp

Poddziałanie 3.3.3 Wsparcie MŚP w promocji marek produktowych Go to Brand

Polskie przedsiębiorstwa mają do zaoferowania zagranicznym klientom wiele innowacyjnych, atrakcyjnych i unikatowych produktów, usług czy technologii. Zostały one podzielone na różne branże, dla których wspólnym mianownikiem jest wysoki potencjał eksportowy.

Na liście najbardziej konkurencyjnych w skali międzynarodowej, znalazło się 12 branż proeksportowych:

- sprzęt medyczny
- kosmetyki
- IT/ICT
- jachty i łodzie
- meble
- polskie specjalności żywnościowe
- sektor usług prozdrowotnych
- maszyny i urządzenia
- biotechnologia i farmaceutyka
- moda polska
- budowa i wykańczanie budowli
- części samochodowe i lotnicze

Jeżeli działasz w którejś z nich, możesz starać się o wsparcie na promocję swoich marek produktowych.

Dla każdej z branż proeksportowych został przygotowany specjalny program promocji.

Dofinansowanie otrzymasz na udział w Twoim branżowym programie promocji. Program wskaże Ci pozaunijne perspektywiczne rynki, na których możesz się promować i konkretne, służące temu wydarzenia.

Do końca 2019 r. dodatkowo realizowane będą programy promocji na rynkach perspektywicznych. Jako przedsiębiorca posiadający innowacyjny produkt bądź usługę możesz starać się o dofinansowanie działań proeksportowych na pięciu wybranych rynkach, do których należą: Algieria, Indie, Iran, Meksyk i Wietnam.

Na co otrzymasz wsparcie:

- wynajem, budowę i obsługę stoiska wystawowego podczas uczestnictwa w targach
- szkolenia i doradztwo w zakresie internacjonalizacji działalności gospodarczej
- podróże służbowe pracowników na targi, misje gospodarcze
- transport i ubezpieczenie osób oraz eksponatów w związku z udziałem w targach i misjach gospodarczych
- rezerwację miejsca wystawowego na targach, opłaty rejestracyjne za udział w targach oraz wpis do katalogu wystawowego/targowego
- organizację stoiska wystawowego na targach, reklamę w mediach targowych
- udział w seminariach, kongresach i konferencjach
- organizację pokazów, prezentacji i degustacji produktów w zakresie promocji marki

Kto może zostać wnioskodawcą:

- mikro-, mały i średni przedsiębiorca

maksymalna: 1 mln zł

to **wartość** kosztów kwalifikowalnych projektu

1. W przypadku wyboru dofinansowania w postaci **pomocy publicznej** – poziom dofinansowania wynosi **do 50%** kosztów kwalifikowalnych
2. W przypadku wyboru dofinansowania w postaci **pomocy de minimis**:
 - **do 60%** – średni przedsiębiorca
 - **do 75%** – mały przedsiębiorca
 - **do 80%** – mikroprzedsiębiorca z województwa mazowieckiego
 - **do 85%** – mikroprzedsiębiorca z pozostałych województw

Nowością od 2018 r. jest możliwość rozliczania na podstawie kwot ryczałtowych. Szczegóły znajdują się w dokumentacji konkursowej.

Limity w wydatkach kwalifikowalnych:

- **do 2%** – koszty szkolenia w zakresie umiędzynarodowienia przedsiębiorcy
- **do 5%** – koszty usługi doradczej dotyczącej umiędzynarodowienia przedsiębiorcy
- **do 60%** – łączne koszty podróży służbowych pracowników przedsiębiorcy i koszty transportu oraz ubezpieczenia osób i eksponatów

Tryb wyboru projektów – konkursowy

Przydatne linki:

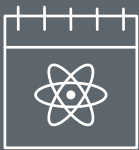
<https://poir.parp.gov.pl/go-to-brand>

<http://www.mpit.gov.pl/strony/zadania/wspolpraca-miedzynarodowa/wspolpraca-gospodarcza/promocja-eksportu/>

PARP w POIR – synteza

Obszar / cel wsparcia	Działanie / poddziałanie	Ostateczni odbiorcy wsparcia	Forma wsparcia	Budżet
 Rynek start-upowy	2.4.1 Centrum analiz i pilotażu nowych instrumentów – inno_LAB – Poland Prize	start-upy	granty	15 mln zł
	2.5 Programy Akceleracyjne	start-upy	granty	120 mln zł
 Design	2.3.4 Ochrona własności przemysłowej	MŚP	dotacja	47,62 mln euro
	2.3.5 Design dla przedsiębiorców	MŚP	granty	70 mln zł
 Inwestycje w innowacje	3.2.1 Badania na rynek	MŚP	dotacja	1,04 mld euro
 Usługi dla przedsiębiorstw	2.3.1 Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP	MŚP	dotacja	43,58 mln euro
	2.3.2 Bony na innowacje dla MŚP	MŚP	dotacja	80,67 mln euro
	2.4.1 Centrum analiz i pilotażu nowych instrumentów – inno_LAB – Granty na Seal of Excellence	przedsiębiorcy, jednostki naukowe, instytucje otoczenia biznesu	dotacja	100 mln euro
 Internacjonalizacja	2.3.3 Umiejdzynarodowienie Krajowych Klastrow Kluczowych	Koordynatorzy i członkowie KKK	dotacja	33,25 mln euro
	3.3.3 Wsparcie MŚP w promocji marek produktowych Go to Brand	MŚP	dotacja	90 mln euro

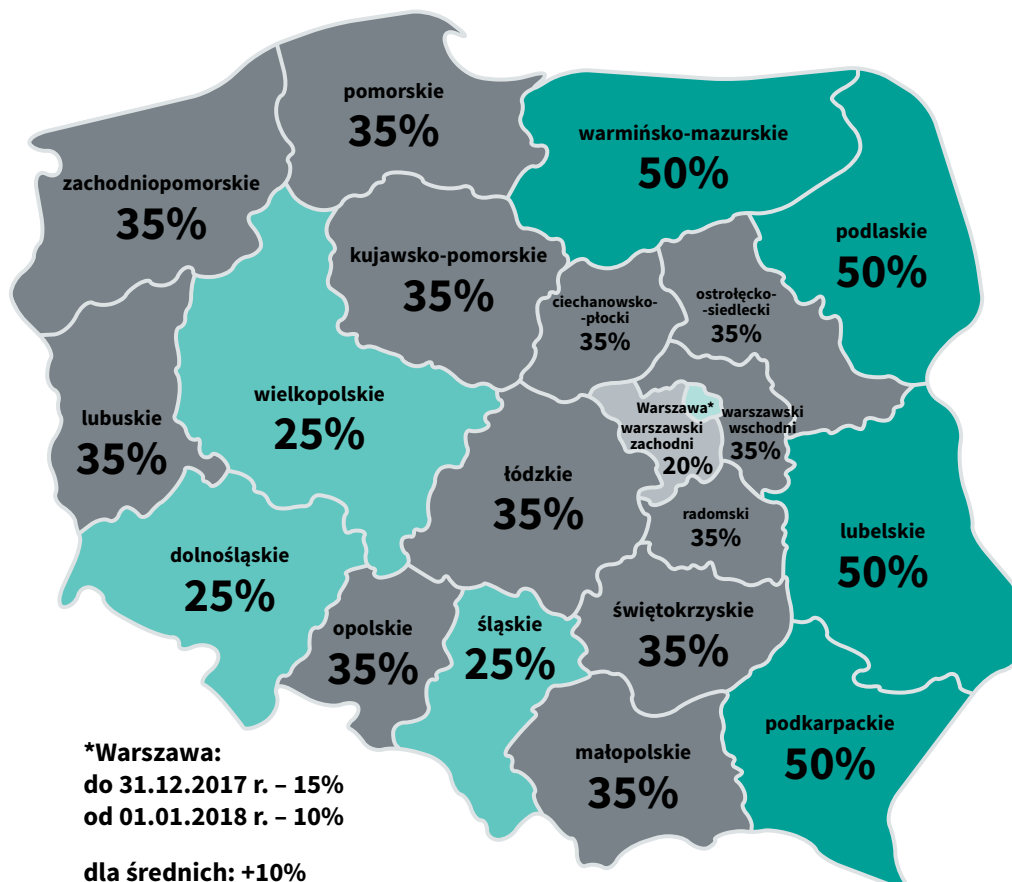
Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym w 2018 r.

Termin naboru	Poddziałanie	Kwota przeznaczona na konkurs
27.02.2018 r. – 20.09.2018 r.	2.3.3 Umiędzynarodowienie Krajowych Klastrow Kluczowych – konkurs podzielony na rundy	40 mln zł
6.03.2018 r. – 29.11.2018 r.	2.3.4 Ochrona własności przemysłowej – konkurs podzielony na rundy	50 mln zł
20.03.2018 r. – 5.12.2018 r.	3.2.1 Badania na rynek – konkurs podzielony na rundy	750 mln zł
20.03.2018 r. – 5.12.2018 r.	3.2.1 Badania na rynek – konkurs dedykowany średnim miastom, podzielony na rundy	500 mln zł
22.03.2018 r. – 22.11.2018 r.	2.3.2 Bony na innowacje dla MŚP – konkurs podzielony na rundy	70 mln zł
17.04.2018 r. – 4.01.2019 r.	2.3.2 Bony na innowacje dla MŚP – konkurs podzielony na rundy w ramach komponentu inwestycyjnego	70 mln zł

Mapa pomocy regionalnej dla Polski

Mapa Pomocy Regionalnej dla Polski obowiązuje od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2020 r.

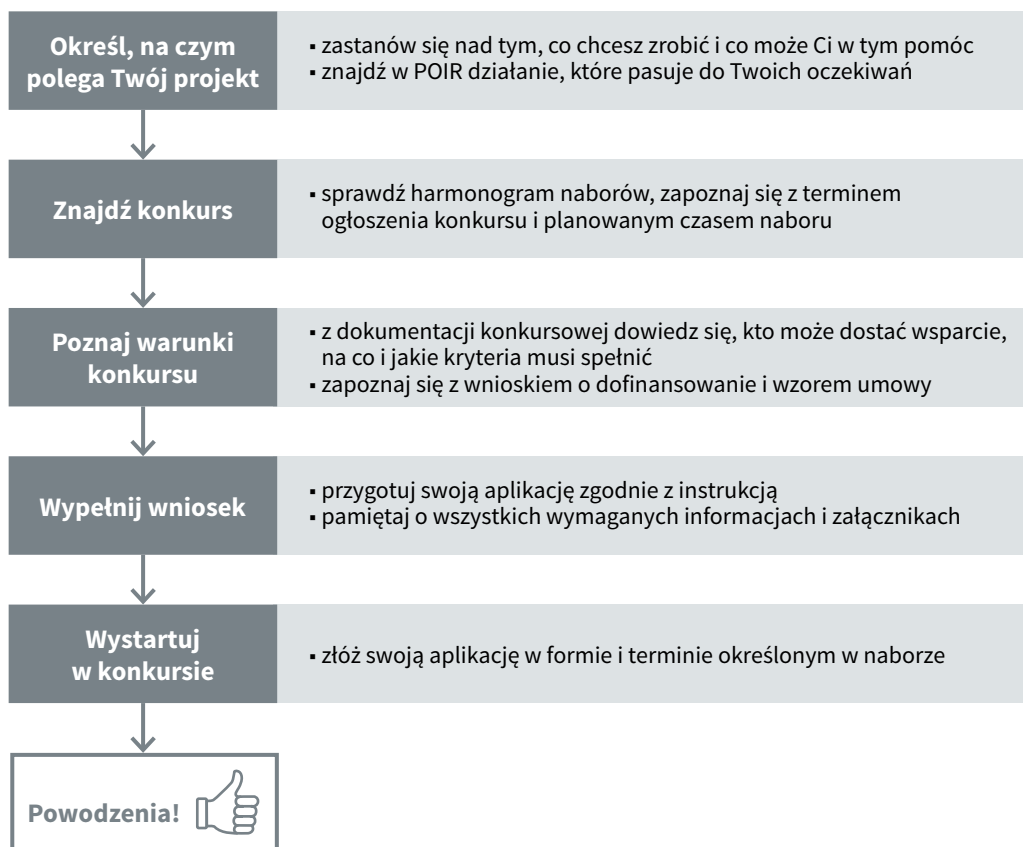
*Warszawa:
do 31.12.2017 r. – 15%
od 01.01.2018 r. – 10%

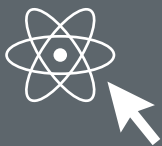
dla średnich: +10%
dla mikro- i małych: +20%

Zanim sięgniesz po dofinansowanie

POIR oferuje Twojej firmie bogate i różnorodne wsparcie. Szybciej i skuteczniej po nie sięgniesz, jeśli zastosujesz się do kilku prostych wskazówek.

Wskazówki dla przedsiębiorców realizujących dofinansowane projekty

Informacja o przyznaniu dofinansowania to dopiero początek drogi. Będziesz musiał wywiązać się z obowiązków, jakie nakłada na Ciebie umowa o dofinansowanie, w tym: dotrzymywania harmonogramów, rozliczania wydatków, prowadzenia i archiwizacji dokumentacji, promocji projektów. Warto się do tego zawniczasu przygotować, by ustrzec się błędów.

1. Umowa zobowiązuje

Umowa o dofinansowanie ma zapewnić sprawną realizację projektu, dlatego określono w niej koszty realizacji przedsięwzięcia, źródła jego finansowania, wysokość i formę, w jakiej zostanie przekazane dofinansowanie oraz warunki wypłaty.

Umowa o dofinansowanie to najważniejszy dokument, regulujący prawa i obowiązki zarówno przedsiębiorcy, jak i PARP.

Zdarza się, że w trakcie realizacji projektu konieczne jest wprowadzenie zmian. W takim przypadku zajrzyj do zawartej umowy, czy są one dopuszczalne i w jakim trybie należy je zgłosić do PARP. Jeśli masz wątpliwości, skontaktuj się z opiekunem projektu, który pomoże Ci ustalić, jakie zmiany są możliwe oraz czy potrzebny będzie aneks do umowy. **Nie podejmuj samodzielnych decyzji o zmianach w projekcie!**

Pamiętaj, że warunkiem koniecznym otrzymania płatności jest **ustanowienie** oraz **wniesienie zabezpieczenia**. To sposób na zapewnienie właściwego wykonania zobowiązań wynikających z umowy. Brak ustanowienia zabezpieczenia lub jego niewniesienie w określonym terminie może być przyczyną rozwiązania umowy przez PARP. Formy zabezpieczeń są wskazane w umowie. Najczęściej stosowanymi zabezpieczeniami są: weksel in blanco, hipoteka lub gwarancje.

2. System do rozliczania projektu – SL2014

Zawierając umowę o dofinansowanie zobowiązujesz się do rozliczania projektu wyłącznie w formie elektronicznej poprzez **SL2014** (sl2014.gov.pl). To inny system niż generator wniosków, którego używałeś do składania wniosku o dofinansowanie. Zapoznaj się z instrukcją jego obsługi, dostępną w Podręczniku beneficjenta.

Za pośrednictwem SL2014 możesz:

- prowadzić korespondencję z PARP
- wypełniać i składać wnioski o płatność
- przysyłać informacje o postępie rzeczowym projektu
- składać korekty wcześniej złożonych wniosków
- przekazywać dokumenty dotyczące wydatkowania środków

3. Dokumentuj i przestrzegaj terminów

Przesyłanie dokumentów dotyczących realizowanego projektu poprzez SL2014 oznacza, że dostarczyłeś je już do PARP. Nie musisz więc przysyłać ich w formie papierowej. Pamiętaj jednak, by oryginały przechowywać na potrzeby ewentualnych przyszłych kontroli projektu. Powinny być one ewidencjonowane w sposób umożliwiający ich łatwą i jednoznaczną identyfikację.

Poprzez system SL2014 przesyłasz: kopie faktur, dowodów zapłaty zobowiązań wynikających z przedstawionych do rozliczenia dokumentów, wyciąg z rachunku bankowego do obsługi zaliczki za okres od dnia jej otrzymania do dnia złożenia rozliczającego ją wniosku o płatność, dokumenty potwierdzające przeprowadzenie zamówień w projekcie, umowy i aneksy do umów z dostawcami lub wykonawcami, dokumenty potwierdzające odbiór przedmiotów dostawy czy usługi itd. Pełna lista załączników jest dostępna w „Podręczniku Beneficjenta”.

Środki na realizację projektu wypłacane są w formie **refundacji poniesionych wydatków** lub w formie **zaliczek**. Rozliczenia muszą odbywać się zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym, harmonogramem płatności oraz terminami wskazanymi w umowie o dofinansowanie.

Każdy wniosek o płatność zawiera również część sprawozdawczą, w której musisz przedstawić postęp w realizacji projektu bądź opisać ewentualne problemy. Pamiętaj o dołączeniu wymaganych dokumentów potwierdzających poniesione wydatki, a także potwierdzenie realizacji wskaźników celów projektu.

Wniosek o płatność składasz, gdy:

- **wnioskujesz o refundację poniesionych kosztów**
- **wnioskujesz o przekazanie zaliczki na realizację projektu**
- **chcesz rozliczyć otrzymane zaliczki**
- **przekazujesz informacje o postępie rzeczowym projektu.**

Wniosek o płatność końcową złóż najpóźniej ostatniego dnia okresu kwalifikowalności (wskazanego w umowie). Kończy on rzeczową i finansową realizację projektu. Pamiętaj więc o wykazaniu pełnej realizacji projektu i uzupełnieniu informacji o osiągniętych wskaźnikach produktu i rezultatu.

4. Wydatki w ramach projektu

Wydatki objęte dofinansowaniem to faktycznie poniesione i udokumentowane koszty związane bezpośrednio z projektem i niezbędne do jego realizacji. Pamiętaj, że jesteś zobowiązany do ponoszenia wydatków nie tylko zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie, ale także z przepisami prawa krajowego i unijnego. Tylko wtedy zostaną one uznane za kwalifikowalne.

Przy wyborze wykonawcy i zakupie towarów lub usług stosuj przepisy art. 6c ustawy o utworzeniu PARP oraz zasady wynikające z wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków. Pamiętaj, że wydatki w ramach projektu muszą być ponoszone z zachowaniem zasad przejrzystości i uczciwej konkurencji. Nie możesz kupować towarów lub usług od podmiotów powiązanych z Tobą osobowo lub kapitałowo.

Informacje o rodzaju obowiązującej Cię procedury znajdziesz w rozdziale 6.5 „Zamówienia udzielane w ramach projektów” Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. W zależności od szacowanej wartości zamówienia stosuj:

- rozeznanie rynku opisane w rozdziale 6.5.1 wspomnianych Wytycznych
- zasadę konkurencyjności opisaną w rozdziale 6.5.2 wspomnianych Wytycznych
- jeden z trybów przewidzianych w ustawie Prawo zamówień publicznych (Pzp).

Podmiotami zobowiązanymi do stosowania Pzp, zgodnie z art. 3 ustawy, są jednostki sektora finansów publicznych, w tym organy administracji rządowej, jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, uczelnie publiczne itp. Podmioty spoza sektora finansów publicznych – przedsiębiorcy – są zwolnieni ze stosowania Pzp, z wyjątkiem sytuacji przewidzianych w art. 3 ust 1 pkt 5 Pzp.

Wartość udzielanego zamówienia	Podmiot zobowiązany do stosowania Pzp	Podmiot niezobowiązany do stosowania Pzp
powyżej kwot określonych w art. 11 ust. 8 ustawy Pzp	jeden z trybów przewidzianych w ustawie Pzp	zasada konkurencyjności
powyżej 30 tys. euro netto	jeden z trybów przewidzianych w ustawie Pzp	zasada konkurencyjności
powyżej 50 tys. zł netto do 30 tys. euro netto	jeden z trybów przewidzianych w ustawie Pzp lub zasada konkurencyjności	zasada konkurencyjności
od 20 tys. zł netto do 50 tys. zł netto	rozeznanie rynku	rozeznanie rynku
poniżej 20 tys. zł netto	wewnętrzne procedury jednostki (jeżeli obowiązują)	wewnętrzne procedury jednostki (jeżeli obowiązują)

5. Promocja

Realizując projekt współfinansowany ze środków unijnych zobowiązujesz się do prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych w trakcie oraz po zakończeniu przedsięwzięcia. Podstawowe obowiązki nie są uciążliwe, a ich wypełnienie podlega kontroli podobnie jak przestrzeganie innych wymagań.

Jeśli podpisałeś umowę o dofinansowanie **po 1 stycznia 2018 r.** oznaczasz znakiem Funduszy Europejskich, barwami RP i znakiem Unii Europejskiej:

- tablice informacyjne
- działania i materiały informacyjne i promocyjne (np. ulotki, broszury, strony internetowe, materiały filmowe itp.)
- dokumenty i materiały z realizacji podawane do wiadomości publicznej (np. dokumentacja przetargowa, ogłoszenia, analizy, wzory umów)
- dokumenty i materiały dla osób i podmiotów uczestniczących w projekcie (np. certyfikaty, zaświadczenia, zaproszenia, korespondencja, programy szkoleń).

Barwy RP występują tylko i wyłącznie w wersji pełnokolorowej. Nie można stosować barw RP w wersji achromatycznej i monochromatycznej.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Szczegółowe zasady znajdziesz w *Podręczniku wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji.*

6. Monitoring i ewaluacja

Zakończenie realizacji projektu nie oznacza końca umowy. Monitorowanie, a w szczególności osiągnięcie wskaźników w terminach i wielkościach określonych w umowie o dofinansowanie, może nastąpić w trakcie realizacji projektu, jak i po jego zakończeniu.

Zawierając umowę o dofinansowanie na realizację projektu inwestycyjnego zobowiązałeś się do:

- zapewnienia trwałości efektów projektu
- utrzymania inwestycji
- niedokonywania zasadniczych modyfikacji projektu.

Twoim obowiązkiem jest również współpraca z ministerstwami, PARP lub inną uprawnioną instytucją lub podmiotem dokonującym ewaluacji. Polega ona m.in. na: przekazywaniu informacji dotyczących projektu we wskazanym zakresie, terminach, a także uczestniczeniu w wywiadach, ankietach oraz badaniach ewaluacyjnych.

Słowniczek

D

Dofinansowanie – część wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem ze środków publicznych.

I

Innowacja – każda zmiana, która coś ulepsza, daje nową jakość lub pozwala stworzyć nowy produkt czy usługę.

Instytucje otoczenia biznesu – wszelkie instytucje ułatwiające funkcjonowanie przedsiębiorstw, świadczące na ich rzecz różnego rodzaju usługi, np. doradcze, szkoleniowe, finansowe, badawcze itp.

Instytucja pośrednicząca – organ administracji publicznej lub inna jednostka sektora finansów publicznych, która realizuje część zadań w ramach danego programu operacyjnego.

K

Klaster – nowoczesna platforma interakcji i współpracy wielu podmiotów gospodarczych, naukowych, sektora B+R, otoczenia biznesu, działających w jednym obszarze geograficznym. Podmioty wchodzące w skład klastra dzielą się między sobą wiedzą, doświadczeniami, uczą się od siebie nawzajem, dopingują do rozwoju, podejmują wspólne inicjatywy, projekty, wdrożenia. Osiągają przy tym efekt synergii i skali.

Krajowe Inteligentne Specjalizacje (w skrócie KIS) –

najbardziej perspektywiczne i innowacyjne branże polskiej gospodarki, które stanowią o jej sile i są dla Polski kluczowym źródłem budowania globalnej przewagi konkurencyjnej.

Zostały pogrupowane w 5 obszarach tematycznych:

- zdrowe społeczeństwo
- biogospodarka rolno-spożywcza, leśno-drzewna i środowiskowa
- zrównoważona energetyka

- surowce naturalne i gospodarka odpadami
 - innowacyjne technologie i procesy przemysłowe.
- Obecnie do KIS zalicza się 20 branż. Liczba ta będzie się zmieniać, ponieważ lista kluczowych specjalizacji podlega stałej aktualizacji.

L

Luka kapitałowa – deficyt środków własnych i problemy z uzyskaniem zewnętrznych źródeł finansowania rozwoju przedsięwzięcia biznesowego. Największe ryzyko pojawienia się luki kapitałowej występuje w pierwszych okresach działalności, czyli w fazie koncepcyjnej (seed) i na etapie rozruchu (start-up). W kolejnych okresach życia firmy (faza rozwoju i ekspansji) także częste są sytuacje, w których zapotrzebowanie na kapitał przewyższa możliwości finansowe przedsiębiorstwa.

M

Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa – podmioty gospodarcze tworzące sektor MŚP, działające niemal we wszystkich branżach. Mikroprzedsiębiorstwo zatrudnia nie więcej niż 10 pracowników i osiąga przychód netto do 2 mln euro, mała firma – od 10 do 49 pracowników i osiąga przychód netto do 10 mln euro, średnia firma – od 50 do 249 pracowników i przychód netto do 50 mln euro. Szacuje się, że w Polsce MŚP stanowią 99% wszystkich funkcjonujących przedsiębiorstw, generują prawie połowę PKB i zatrudniają około 8,5 mln osób.

P

Polski Fundusz Rozwoju – podmiot integrujący działania wszystkich kluczowych dla rozwoju kraju instytucji i konsolidujący środki finansowe na stymulowanie wzrostu gospodarczego oraz innowacyjności. Głównymi obszarami działania PFR są: bankowość, eksport, inwestycje i promocja. Fundusz będzie pełnił funkcję finansowego wehikułu rozwoju Polski.

Projekt – przedsięwzięcie realizowane w ramach konkretnego działania danego programu operacyjnego, będące przedmiotem umowy o dofinansowanie.

S

Seed capital – kapitał załączkowy, finansowanie wczesnej, konceptualnej i przygotowawczej fazy rozwoju innowacyjnej firmy.

Start In Poland – narodowy program rozwoju polskiej innowacyjnej przedsiębiorczości opracowany przez Ministerstwo Rozwoju wspólnie z Radą ds. Innowacyjności. Zawiera kompleksowy pakiet instrumentów wsparcia dla innowacyjnych firm, poczynając od fazy inkubacji, akceleracji, poprzez dalszy rozwój, aż do ekspansji międzynarodowej. To największy tego typu program w Europie Środkowo-Wschodniej. Kluczową rolę w jego realizacji odegra Polski Fundusz Rozwoju.

Start-up – młoda firma, która istnieje od niedawna (krócej niż rok) i działa na niewielką skalę.

Wydatek kwalifikowalny – wydatek lub koszt poniesiony zgodnie z zasadami obowiązującymi w wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach poszczególnych programów operacyjnych, który kwalifikuje się do refundacji ze środków przeznaczonych na realizację tego programu.

Dokąd po informacje

<p>Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (Instytucja Zarządzająca POIR) ul. Wspólna 2/4 00-926 Warszawa miir.gov.pl</p>	<p>poir@mr.gov.pl</p>	<p>22 273 89 21</p>
---	------------------------------	----------------------------

<p>Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (Instytucja Pośrednicząca w II i III osi POIR) ul. Pańska 81/83 00-834 Warszawa parp.gov.pl</p>	<p>info@parp.gov.pl</p>	<p>22 574 07 07 0 801 332 202</p>
--	--------------------------------	--

Masz pomysł na własny biznes, ale nie wiesz, z jakich możliwości skorzystać? Chcesz wziąć udział w konkursie, ale brakuje Ci wiedzy, jak przygotować i złożyć wniosek? A może obawiasz się, czy dobrze wypełniłeś dokumenty związane z rozliczeniem dotacji? Skorzystaj z pomocy pracowników Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich, którzy na miejscu, w swoich siedzibach, ale też mailowo i telefonicznie chętnie udzielą Ci potrzebnych informacji.

Województwo	Odwiedź nas	Napisz	Zadzwoń
dolnośląskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Wyrzeże Słowackiego 12-14 50-411 Wrocław	pife@dolnyslask.pl	71 776 95 01 71 776 96 51
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Rycerska 24 59-220 Legnica	pife.legnica@dolnyslask.pl	76 723 54 80 76 723 54 81
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich pl. Ratuszowy 32/32a 58-500 Jelenia Góra	pife.jeleniagora@dolnyslask.pl	75 764 94 66 75 752 49 42
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich pl. Magistracki 1 58-300 Wałbrzych	pife.walbrzych@dolnyslask.pl	74 665 51 72 74 665 51 73
kujawsko-pomorskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Jagiellońska 9 85-950 Bydgoszcz	ue.bydgoszcz@kujawsko-pomorskie.pl	52 321 33 42 52 327 68 84 797 304 123 660 691 644
	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich pl. Teatralny 2 87-100 Toruń	ue.konsultacje@kujawsko-pomorskie.pl	56 621 84 09 56 621 83 41 56 621 84 86 56 621 82 67 56 621 82 68 56 621 85 98 56 621 85 29 797 304 122
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Bechiego 2 87-800 Włocławek	ue.wloclawek@kujawsko-pomorskie.pl	54 235 67 12 54 235 67 21 797 304 126
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Waryńskiego 4 86-300 Grudziądz	ue.grudziadz@kujawsko-pomorskie.pl	56 621 58 83 797 304 124
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich pl. Kasprowicza 5 88-100 Inowrocław	ue.inowroclaw@kujawsko-pomorskie.pl	797 304 125

Województwo	Odwiedź nas	Napisz	Zadzwoń
lubelskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Stefczyka 3B/018 20-151 Lublin	kontakt@feu.lubelskie.pl	81 441 68 65 81 441 68 64 81 441 65 47 81 441 65 46
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Warszawska 14 21-500 Biła Podlaska		83 343 58 44 83 342 28 82
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Partyzantów 94 22-400 Zamość		81 478 13 89 81 478 13 90 81 478 13 92 84 638 02 67
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Niepodległości 1 (piętro III, pok. 297) 21-100 Chełm	chelm@feu.lubelskie.pl	82 565 19 21 82 563 02 08
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Centralna 9 24-100 Puławy	pulawy@feu.lubelskie.pl	81 886 61 26 81 886 61 27
lubuskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. B. Chrobrego 1-3-5 65-043 Zielona Góra	infoue@lubuskie.pl	68 456 54 54 68 456 54 80 68 456 54 88 68 456 54 99 68 456 55 35
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. gen. W. Sikorskiego 107 66-400 Gorzów Wlkp.	lpi@lubuskie.pl	95 739 03 77 95 739 03 78 95 739 03 80 95 739 03 86
łódzkie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Moniuszki 7/9 90-101 Łódź	gpilodz@lodzkie.pl	42 663 31 07 42 663 34 05 42 291 97 60
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Sienkiewicza 16 95-060 Brzeziny	lpibrzeziny@lodzkie.pl	46 874 31 54 46 816 68 17
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Kościuszki 6 98-200 Sieradz	lpi sieradz@lodzkie.pl	43 678 40 80 43 822 89 25
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Kościuszki 17 97-400 Bełchatów	lpibelchatow@lodzkie.pl	44 633 34 63 44 633 05 13
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Świętojańska 1 99-400 Łowicz	lpilowicz@lodzkie.pl	46 837 52 67 46 837 72 29

Województwo	Odwiedź nas	Napisz	Zadzwoń
małopolskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Wielicka 72 30-552 Kraków	fem@umwm.pl	Infolinia: 12 616 06 16, 12 616 06 26 12 616 06 36, 12 616 06 46 12 616 06 56, 12 616 06 66 12 616 06 76, 12 616 06 86
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Grunwaldzka 5 32-500 Chrzanów	fem_chrzanow@umwm.pl	12 616 03 91 12 616 03 92 12 616 03 93
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Wazów 3 33-300 Nowy Sącz	fem_nowysacz@umwm.pl	12 616 03 71 12 616 03 72 12 616 03 73
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. 1000-lecia 35 34-400 Nowy Targ	fem_nowytag@umwm.pl	12 616 03 81 12 616 03 82 12 616 03 83
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Wałowa 37 33-100 Tarnów	fem_tarnow@umwm.pl	12 616 03 61 12 616 03 62 12 616 03 63
mazowieckie	Centralny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Żurawia 3/5 00-503 Warszawa www.funduszeuropejskie.gov.pl	punktinformacyjny@cpe.gov.pl	Infolinia: 22 626 06 32
	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Jagiellońska 74 03-301 Warszawa	punkt_kontaktowy@mazowia.eu	22 542 27 11 22 542 20 38 801 101 101
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich pl. Kościuszki 5 06-400 Ciechanów	punkt_ciechanow@mazowia.eu	22 542 27 16 801 101 101
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Piłsudskiego 38 07-410 Ostrołęka	punkt_ostroleka@mazowia.eu	22 542 27 15 801 101 101
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Kolegiarna 19 09-400 Płock	punkt_plock@mazowia.eu	22 542 27 14 801 101 101
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Kościuszki 5a 26-610 Radom	punkt_radom@mazowia.eu	22 542 27 13 801 101 101
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Piłsudskiego 7 08-110 Siedlce	punkt_siedlce@mazowia.eu	22 542 27 12 801 101 101

Województwo	Odwiedź nas	Napisz	Zadzwoń
opolskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Barlickiego 17 45-083 Opole	info@opolskie.pl	77 440 47 20 77 440 47 21 77 440 47 22
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Wyszyńskiego 23 49-300 Brzeg	lpi.brzeg@opolskie.pl	77 444 17 78 77 444 12 02
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Damrota 30 47-220 Kędzierzyn-Koźle	lpi.kedzierzyn-kozle@opolskie.pl	77 472 50 39 77 403 41 79
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Słowiańska 19 48-300 Nysa	lpi.nysa@opolskie.pl	77 448 25 86 77 448 99 63
podkarpackie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich al. Ł. Cieplickiego 4 35-010 Rzeszów	zapytaj@podkarpackie.pl	17 747 64 15 17 747 64 82
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Kościuszki 7 39-300 Mielec	zapytaj@podkarpackie.pl	798 771 414 798 771 650
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Staszica 20 38-400 Krosno	zapytaj@podkarpackie.pl	798 771 192 798 771 620
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Kościuszki 2 37-700 Przemyśl	zapytaj@podkarpackie.pl	16 678 56 32 798 771 080
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich Rynek 18 38-200 Sanok	zapytaj@podkarpackie.pl	798 771 215 798 771 640
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Dąbrowskiej 15 39-400 Tarnobrzeg	zapytaj@podkarpackie.pl	15 823 61 46 798 771 220
podlaskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Poleska 89 15-874 Białystok	gpi@wrotapodlasia.pl	85 665 43 02 85 665 43 83 85 665 43 84 85 665 45 16 85 665 45 99
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. M.C. Skłodowskiej 1 18-400 Łomża	lpi@podlaskie.org.pl	86 216 33 26 86 473 53 20 728 888 847
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich Osiedle II 6a 16-400 Suwałki	lpi@ares.suwalki.pl	87 563 02 11 87 563 02 19 87 563 02 76 533 858 300

Województwo	Odwiedź nas	Napisz	Zadzwoń
pomorskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Augustyńskiego 2 80-819 Gdańsk	punktinformacyjny@pomorskie.eu pomorskiewunii@pomorskie.eu	58 326 81 52 58 326 81 48 58 326 81 47
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich al. Grunwaldzka 472d (Olivia Business Centre – budynek Olivia Six) 80-309 Gdańsk	gdansk.pife@pomorskie.eu	58 323 31 06 58 323 32 18
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. 3 Maja 4 84-200 Wejherowo	wejherowo.pife@pomorskie.eu	58 572 94 52 58 572 94 54
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Portowa 13b 76-200 Słupsk	slupsk.pife@pomorskie.eu	59 846 81 14 59 846 81 15
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Wysoka 3/16 89-600 Chojnice	chojnice.pife@pomorskie.eu	52 334 48 47 52 334 33 07
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Kościuszki 54 82-200 Malbork	malbork.pife@pomorskie.eu	668 530 058 728 486 436
śląskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Dąbrowskiego 23 40-037 Katowice	punktinformacyjny@slaskie.pl	32 774 01 72 32 774 01 93 32 774 01 94
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Cieszyńska 37 43-382 Bielsko-Biała	lpibielsko@bcp.org.pl	33 475 01 35 33 496 02 01
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Powstańców Śląskich 34 44-200 Rybnik	lpirybnik@oddzial.fundusz-silesia.pl	32 431 50 25 32 423 70 32
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Kilińskiego 25 41-200 Sosnowiec	lpososnowiec@oddzial.fundusz-silesia.pl	32 263 50 37 32 360 70 62
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich al. NMP 24, I klatka, lokal 1 42-202 Częstochowa	lpiczestochowa@arr.czestochowa.pl	34 360 56 87 34 324 50 75

Województwo	Odwiedź nas	Napisz	Zadzwoń
świętokrzyskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. św. Leonarda 1 25-311 Kielce	gpi@sejmik.kielce.pl	41 343 22 95 41 340 30 25 infolinia 800 800 440
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Mickiewicza 34 27-600 Sandomierz	pifesandomierz@sejmik.kielce.pl	15 832 33 54 15 664 20 74
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Mickiewicza 15 28-100 Busko-Zdrój	pifebusko@sejmik.kielce.pl	41 378 12 06 41 370 97 17
warmińsko-mazurskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Głowackiego 17 10-447 Olsztyn	gpiolsztyn@warmia.mazury.pl	89 512 54 82 89 512 54 83 89 512 54 85 89 512 54 86
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Kajki 10 19-300 Ełk	lpielk@warmia.mazury.pl	87 610 07 77 87 734 11 09 87 734 11 10
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Zacisze 18 82-300 Elbląg	lpielblag@warmia.mazury.pl	55 620 09 13 55 620 09 14 55 620 09 16
wielkopolskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich al. Niepodległości 34 61-714 Poznań	info.wrpo@wielkopolskie.pl info.fe@wielkopolskie.pl	61 626 61 90 61 626 61 92 61 626 61 93 61 626 72 46
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Grunwaldzka 2 64-920 Piła	pila.fe@wielkopolskie.pl infoue-pila@warp.org.pl	61 650 62 33 61 650 62 35
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Zacisze 2 62-800 Kalisz	kalisz.fe@wielkopolskie.pl	62 595 69 47 62 766 40 22
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Zakładowa 4 62-510 Konin	konin.fe@wielkopolskie.pl	63 240 85 35 63 249 31 02
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich pl. Tadeusza Kościuszki 4b 64-100 Leszno	leszno.fe@wielkopolskie.pl	65 529 68 06 65 525 69 66
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Poznańska 33 64-300 Nowy Tomyśl	nowytomysl.fe@wielkopolskie.pl infoue-nowytomysl@warp.org.pl	61 650 63 71 61 650 63 72

Województwo	Odwiedź nas	Napisz	Zadzwoń
zachodniopomorskie	Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Kuśnierska 12b 70-536 Szczecin	gpi@wzp.pl	91 432 94 32 91 432 94 33 91 432 94 35 800 34 55 34
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich al. Monte Cassino 2 75-412 Koszalin	lpi-koszalin@wzp.pl	94 317 74 07 94 317 74 05 94 317 74 09
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. Lipiańska 4 74-200 Pyrzyce	lpi@pyrzyce.pl	91 881 13 02 91 881 13 03
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich pl. Zwycięstwa 37 72-300 Gryfice	lpi@gryfice.pl	91 384 64 50 91 384 84 89 91 384 84 86
	Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ul. 28 Lutego 16 78-400 Szczecinek	lpi@powiat.szczecinek.pl	94 372 92 50 94 372 92 47

Wydawca

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
ul. Pańska 81/83
00-834 Warszawa
tel.: 22 432 80 80
e-mail: biuro@parp.gov.pl
www.parp.gov.pl
© Copyright by Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Redakcja

Smartlink Sp. z o.o.
ul. Wieniawskiego 5/9
61-712 Poznań
tel.: 61 849 90 40
e-mail: biuro@smartlink.pl
www.smartlink.pl

Koordynacja (PARP): Mirosława Płyta (I wydanie)

Paulina Jaworska (II i III wydanie)

Hanna Szczepańska (III wydanie)

Agnieszka Józefowicz-Krakowiak (IV wydanie)

Redakcja i koordynacja (Smartlink): Iwona Gutowska

Projekt graficzny i skład: Maciej Pachowicz (I wydanie)

Nina Dereszewicz-Nowacka (II-IV wydanie)

Teksty: Waldemar Wierzyński

Aktualizacja treści: Andrzej Szoszkiewicz, Iwona Gutowska

Korekta: Agata Rokita

ISBN 978-83-7633-374-8

Wydanie IV zaktualizowane

Warszawa, marzec 2018

Fundusze Europejskie
Inteligentny Rozwój

